

کۆنگره‌ی دووهمی ناوه‌ندی چاک: چەند روونکردنەویک

نیاز کەرکوکێ / ئەمریکا

nyazkirkuki@hotmail.com

ناوه‌ندی چاک لە چەند ساڵی رابردوودا وه‌کو ناوه‌ندی ناسراو لە کوردستان و دەرەوی کوردستان کار ئەکات بۆ ناساندنی جینۆسایدی کورد و گه‌یاندنی تاوانباران بە دادگا، من لیره‌دا نامەوی ئاماژە بکەم بەو کارانە‌ی کە کردووه‌تی لە رابردوودا.

میلله‌تی کورد کاتی کە کاره‌ساتی جینۆسایدی به‌سه‌ر هات کەس نه‌بوو بێته‌ وه‌لام و کەس خۆی نه‌کرده‌ خاوه‌نی من لیره‌ چاوم که‌وت به‌ ئەفسه‌ریکی ئەمریکی کە خانه‌ نشین کراوه‌ کە لە هیزی تاییه‌ت کاری کردوه‌ وتی کاتی کە کیمیا بارانی هه‌له‌بجە کرا من لە عیراق بووم لە ژیر ناویکی کە کارم ئەکرد توانیم بگه‌مه‌ شوینی روداوه‌ که‌ کومه‌لی وینه‌م گرد کە تاکو ئیستا بلاو نه‌کراوته‌وه‌ چونکه‌ سیاسه‌تی ئەمریکا ئەو کاته‌ وا پپیوستی ئەکرد، دووای راپه‌رینه‌ جه‌ماورییه‌کی 1991 حوکمه‌تیکی کوردی ساویلکه‌ دامزرا وکه‌وتنه‌ هه‌ول دان بۆ کورسی و سامان هه‌موو ئەو کاره‌ساتانه‌ی کە به‌سه‌ر میله‌ته‌که‌مان هاتبوون لە یادیان کرد، کاتی کە ناوه‌ندی چاک دروست بوو یه‌کیتی و پارته‌ی که‌وتنه‌ دژایه‌تی بۆ ئەوه‌ی بزانه‌ کە ناوه‌ندی چاک بۆ چی کار ئەکات تاکو ئیستا نه‌ک ده‌ستی یارمه‌تیان بۆ درێژ نه‌کردوه‌ به‌لکو هه‌ر دژایه‌تی ئەکەن کە ئەمه‌ خۆی له‌ خۆیدا پرسیاره‌.

لە ساڵی 1994 جینۆسایدی رواندا روی دا کە 800 هه‌زار کەس تیا چوو 2 ملیون کەس ئاواره‌ بوون کە به‌شیک لهم کاره‌ساته‌ ئەگریته‌وه‌ بوو ئەمالی نه‌ته‌وه‌ یه‌گه‌رتوه‌کان کە نه‌یان توانی ده‌س به‌جی بریاری له‌سه‌ر به‌دن، له‌ ساڵی 1995 جینۆسایدی بۆسنیا روی دا کە 8000 هه‌زار کەس کوژران لە شه‌ری نیوان بۆسنیا و سربیا له‌ سالانی 1992-1995 100 هه‌زار کەس سقل کوژران، له‌ ساڵی 2003 جینۆسایدی سودان له‌ دارفور 70 هه‌زار کەس کوژران ویه‌ک ملیون کەس ئاواره‌ بوون.

به‌لام جیاوازی ئەم میله‌تانه‌ له‌گه‌ل میله‌ته‌ی کورد ئەوه‌یه‌ کە ئەوان توانیان جینۆسایدی میله‌ته‌کیان له‌ نه‌ته‌وه‌ یه‌گه‌رتوه‌کان پچه‌سپین و له‌سه‌ر ئاستی جیهاندا کاریان بوو ئەکری، به‌لام چاک چونکه‌ ده‌زگاییکی نا حکومیه‌ سه‌ر به‌ هه‌یج لایه‌نیک نی یه‌ له‌ رووی ئابوریه‌وه‌ هه‌یج تواناییکی نی یه‌ زۆربه‌ی کاره‌کانی له‌ ئەستوی ئەندامانه‌ له‌ کیرفانی خۆیان کردویانه‌ بۆیه‌ تاکو ئیستا نه‌مان توانیوه‌ هه‌موو ئامانجه‌کانمان به‌ ده‌س به‌ینین چونکه‌ کاره‌کانمان سنوردارده‌بن، له‌ باره‌ی ئەوی کە کۆمه‌لیک کەس هه‌یه‌ کە ره‌خنه‌ ئەگرن لێمان کە ئیمه‌ خۆمان هه‌ل ئەفوتیینه‌ ناو کومه‌لی کار کە پیوه‌ندی نی یه‌ به‌ جینۆسایدیه‌وه‌ ئەمه‌وی ئاماژە بکەم کە کەسانیکێ زۆر پیشناری ئەوه‌یان کرد کە ئەبی بینه‌ هانای خه‌لکی کوردستانه‌وه‌ هه‌یج نه‌بی ده‌نگی ناره‌زایی خۆتان به‌رز بکه‌نه‌وه‌ ئیمه‌ش چونکه‌ به‌شیکین له‌و میله‌ته‌ هه‌ر یه‌کیک له‌ ئیمه‌ کۆمه‌لی کاره‌ساتی به‌ سه‌ر هاتووه‌ بۆیه‌ هه‌ست به‌ ئازاره‌کانیان ئەکین به‌تاییه‌ت کەس و کاری ئەنفال کراوه‌کان کە تاکو ئیستا هه‌یچیان بوو نه‌کراوه‌. هه‌ر وه‌ها ئیمه‌ له‌ گه‌ل گوران کاریداین به‌ مه‌رجی کە ره‌چاوی هه‌موو یاساکانی مافی مرۆف بکات بۆیه‌ ئەم کۆنگره‌یه‌ کومه‌لی گورانکاری ئەکات له‌ ناو ناوه‌ندی چاک به‌ هیوای ئەوه‌ی بتوانین کاری باشت‌تر بکه‌ین بۆ چوار پارچه‌که‌ی کوردستان .

November/26/2007

Dengekan